

OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ DEZAVANTAJLI ÖĞRENCİLER İÇİN EĞİTİM-ÖĞRETİM VE ÖLÇME-DEĞERLENDİRME UYGULAMALARI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu Yönergenin amacı; Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinde ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarda öğrenim gören dezavantajlı öğrencilere yönelik eğitim-öğretim ve ölçme-değerlendirme (ders ve sınav) süreçlerinde karşılaşılabilecekleri engel ve sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve bu süreçlere ilişkin uyarılama usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu Yönerge; Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında öğrenim gören dezavantajlı öğrencilerin eğitim-öğretim faaliyetleri ile sınav uygulamalarına ilişkin usul ve esasları kapsar. Dezavantajlı öğrenciler için derslerin yürütülmesi, sınavların hazırlanması ve uygulanması, değerlendirme kriterleri, itiraz mekanizmaları ve rehberlik desteğine ilişkin hükümler bu Yönergede düzenlenmiştir.

Dayanak

Madde 3 – (1) Bu Yönerge, 04/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ilgili maddelerine, 07/07/2005 tarihli ve 25868 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanuna, 14/08/2010 tarihli ve 27672 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliğine ve Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 24'üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (1) Bu Yönergede geçen kavramlar aşağıda tanımlanmıştır:

- a. **Üniversite:** Osmaniye Korkut Ata Üniversitesini,
- b. **Rektör:** Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektörünü,
- c. **Birim:** Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi tarafından dezavantajlı öğrencilere destek birimi olarak kurulan ilgili idari yapıyı,
- d. **Akademik Danışman:** Dezavantajlı öğrencilere akademik konularda danışmanlık yaparak ihtiyaç duydukları eğitimsel desteği sağlayan ve ilgili birimde görevlendirilen öğretim elemanını,
- e. **Ders Sorumlusu:** Dezavantajlı öğrencinin almakta olduğu dersin yürütücüsü konumundaki öğretim elemanını,
- f. **Ders:** Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinde ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarda okutulan müfredat derslerini,
- g. **Sınav:** Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinde ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarda yapılan ara sınavlar, yarıyıl/yıl sonu sınavları ile mazeret, bütünleme, tek ders gibi Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim yönetmeliğinde bulunan sınavları,
- h. **Dezavantajlı Öğrenci:** Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel,

duyusal, psiko-sosyal yeteneklerinde kayıp veya farklılıklar bulunması nedeniyle günlük yaşam gereklerini yerine getirmede güçlük yaşayan ve bu nedenle destek hizmetlerine ihtiyaç duyan engelli öğrencileri; ayrıca sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı durumda olup eğitim süreçlerine tam katılımda zorluk yaşayan öğrencileri; dil bariyeri bulunan uluslararası uyruklu öğrencileri, mülteci veya geçici koruma statüsündeki öğrencileri ve benzeri özel durumdaki öğrencileri ifade eder. Bu gruptaki öğrenciler, akademik ortamlara eşit erişim sağlanması için özel düzenleme ve uyarlamalara ihtiyaç duyabilen ve durumu belgelerle tespit olunan öğrencileri kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM

Ders Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Ders Uygulamaları

Madde 5 – (1) Derslerin planlanması ve yürütülmesinde dezavantajlı öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde aşağıdaki düzenlemeler yapılır:

- a. **İşitme engelli öğrenci bulunan sınıflarda**, öğrencinin ders veren öğretim elemanını rahatlıkla görebileceği bir oturma düzeni oluşturulur. Öğretim elemanı, işitme engelli öğrencilerin bulunduğu sınıflarda dersi yüzü sınıfa dönük şekilde anlatır ve önemli bilgileri mümkün olduğunca görsel olarak da sunar.
- b. **Görme engelli öğrencilerin eğitim aldığı derslerde**, bu öğrencilerin kullandığı bilgisayarlar ve diğer eğitim teknolojileri erişilebilir (sesli) hale getirilir. Görme engelli öğrencilerin ders kapsamında işlenen konuları ses kayıt cihazıyla kaydetmelerine izin verilir. Ayrıca derslerde kullanılan görsel materyaller, öğretim elemanı tarafından sözlü betimleme yapılarak açıklanır; böylece görme engelli öğrencilerin görsel içeriği kavraması sağlanır. Ders materyalleri (kitap, slayt, not, vb.), görme engelli öğrencilerin bilgisayarlarında dinleyebilecekleri dijital formatlarda veya Braille kabartma formatında önceden hazırlanarak bu öğrencilere sağlanır.
- c. **Bedensel engelli öğrencilerin** dersliklere, laboratuvarlara ve diğer eğitim ortamlarına erişimi için gerekli fiziksel düzenlemeler yapılır. Bu öğrencilerin ders aldığı sınıfların, mümkün olduğunca asansör bulunan veya giriş katta yer alan uygun mekânlarda olmasına özen gösterilir.
- d. **Öğretim elemanları**, ders kapsamında hazırladıkları tüm doküman ve materyalleri, sınıfta bulunan dezavantajlı öğrencilerin engel ve ihtiyaç gruplarını dikkate alarak hazırlamalıdır. Örneğin, basılı ders notlarının dijital versiyonları veya büyütülmüş punto ile hazırlanmış kopyaları, ihtiyacı olan öğrencilere temin edilir.
- e. **Dil bariyeri bulunan öğrenciler** (uluslararası veya mülteci öğrenciler) için derslerde iletişim olabildiğince açık ve anlaşılır şekilde sağlanır. Öğretim elemanı, dersin önemli kavram ve terimlerini gerekirse sade bir dille açıklayarak veya görsel-işitsel destek materyalleri kullanarak bu öğrencilerin dersi takip etmesine yardımcı olur. Bu öğrencilerin ders esnasında anlamadıkları noktaları sormalarına imkân tanınır ve gerektiğinde ek ofis saatleri veya öğrenim destekleri ile takviye yapılır.
- f. **Sosyo-ekonomik dezavantajlı öğrencilerin** ders materyallerine erişimi desteklenir. Ders kitapları, notlar ve benzeri eğitim materyallerinin kütüphane veya dijital platformlarda ücretsiz veya düşük maliyetli erişimi sağlanır. İmkânlar dâhilinde, maddi imkânı kısıtlı

öğrencilerin ihtiyaç duyduğu temel eğitim araç-gereçleri (örn. özel yazılımlar, hesap makinesi, laboratuvar malzemesi vb.) ilgili birimlerce temin edilir veya ortak kullanımına sunulur.

g. **Ders takibi ve etüt desteği:** Dezavantajlı öğrencilerin derslerini başarılı şekilde sürdürebilmeleri için gerektiğinde yardımcı personel, gönüllü öğrenci veya “öğrenci asistan” desteği sağlanabilir. Bu kişiler, engelli veya dezavantajlı öğrencinin derse ve uygulamalara uyumuna yardımcı olarak not tutma, materyal hazırlama gibi konularda destek verir.

h. **Duyuru ve bilgilendirmeler:** Ders programları, sınıf değişiklikleri, ödev ve proje teslim tarihleri gibi konulardaki tüm duyuru ve ilanlar yapılırken dezavantajlı öğrencilerin durumları göz önünde bulundurulur. Örneğin, işitme engelli öğrencilere duyurular yazılı olarak da iletilir; görme engelli öğrenciler için elektronik posta veya sesli mesaj yoluyla bilgilendirme yapılır.

Ders Muafiyeti ve Program Uyumluları

Madde 6 – (1) Dezavantajlı öğrencilerin engel durumları nedeniyle belirli bir dersi alamayacak olmaları halinde ders muafiyeti talebinde bulunmaları mümkündür. Ancak ders muafiyeti, yalnızca zorunlu durumlarda ve öğrencinin engelinin ilgili dersi almasını fiilen imkânsız kıldığı hâllerle sınırlı olarak değerlendirilir. Muafiyet talepleri şu esaslara göre karara bağlanır:

- a. Muafiyet talebi konusu ders seçmeli bir ders ise, öğrenciye mümkünse aynı öğrenim çıktıları sağlayan eşdeğer başka bir ders verilir veya farklı bir seçmeli ders almasına izin verilir.
- b. Muafiyet talebi zorunlu bir ders için yapılıyorsa ve öğrencinin engeli bu dersi almasına kesin olarak engel teşkil ediyorsa, ilgili dersin gerektirdiği kazanımlar başka yollarla sağlanmaya çalışılır.
- c. Ders muafiyet ve uyarılama kararlarında, engelin yarattığı zorunluluklar dikkate alınır ancak bu muafiyetler, engelli olmayan öğrencilerle kıyaslandığında haksız avantaj oluşturacak veya akademik standartları düşürecek boyuta varmamalıdır. Yapılan uyarlamalar, dersin temel öğrenme çıktıları ve kalite gerekleri ile uyumlu olacak şekilde asgari düzeyde tutulur; fırsat eşitliğini bozmayacak denge gözetilir.

(2) Muafiyet talebinde bulunmak isteyen öğrenci, gerekçeli talebini ve engel durumunu belgeleyen sağlık raporu gibi destekleyici belgeleri, ilgili dersin sınavlarından en az 15 gün önce yazılı olarak bağlı bulunduğu bölüm/program başkanlığına iletmelidir. Bu süre içinde iletilmeyen veya yetersiz bulunan talepler, aynı yarıyıl için işleme alınamayabilir.

(3) Ders uyarlamaları kapsamında, öğrencinin kayıtlı olduğu programın akreditasyon ve mesleki yeterlik gerekleri de dikkate alınarak karar verilir. Zorunlu staj, uygulama veya benzeri program bileşenlerinde engelinden dolayı güçlük yaşayan öğrencilerin durumları, programın ilgili kurul ve komisyonlarınca incelenir ve mümkün olduğunca eşdeğer alternatiflerle öğrencinin öğrenim çıktıları kazanması sağlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ölçme ve Değerlendirme (Sınav) Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Sınav Uygulamaları

Madde 7 – (1) Sınavların hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde dezavantajlı öğrencilerin başarılarının, engellerinden ötürü olumsuz etkilenmemesi için aşağıdaki önlemler alınır ve uygulamalara uyulur:

a. **Sınav mekânı ve koşulları:** Sınav salonları, erişilebilirlik kurallarına uygun şekilde düzenlenir; engelli öğrencilerin kolay ulaşabileceği binalar ve sınıflar tercih edilir. Gerekirse asansör bulunan katlar veya giriş katları sınav salonu olarak ayarlanır. Sınav salonunda fiziksel engelli öğrencilerin rahat hareket edebileceği oturma düzeni sağlanır.

b. **Sınav görevlilerinin bilgilendirilmesi:** Sınav öncesinde, sınavı uygulayacak gözetmenler ve ilgili ders sorumluları, sınav sırasında yapılacak her türlü duyuru, hatırlatma veya düzeltmenin engelli öğrencilerin durumlarına uygun şekilde yapılması konusunda bilgilendirilir. Örneğin, işitme engelli bir öğrenci varsa, sınavda yapılacak sözlü duyuruların aynı zamanda yazılı olarak tahtaya yazılması sağlanır.

c. **Yardımcı araç-gereç kullanımı:** İhtiyaç duyulması hâlinde, engelli öğrencilerin sınavlara gerekli güvenlik kontrolleri yapıldıktan sonra yardımcı cihazlar ile girmelerine izin verilir (örn. işitme cihazı, teleskopik veya prizmatik gözlük, büyüteç, özel bilgisayar yazılımları vb.). Bu cihazların kullanımının sınav güvenliğini ihlal etmemesi için önceden gerekli tedbirler alınır.

d. **İşitsel materyallerin görsel alternatifleri:** İşitme engelli öğrencilerin girdiği sınavlarda, sınavın bir parçası olarak ses kayıtlarının dinlenmesi gerekiyorsa, bu içerikler mümkünse yazılı veya görsel formatta da sunulur. Örneğin, dil sınavında dinleme parçası varsa, bu parça için işitme engelli öğrenciye eşdeğer yazılı bir metin verilebilir.

e. **Sınav salonunda yerleşim:** İşitme engelli öğrencilerin, sınav salonunda gözetmeni ve ders sorumlusunu doğrudan görebilecekleri bir konumda oturmaları sağlanır. Bu sayede olası duyuruları dudak okuyarak veya işaret dili tercümanı varsa onu izleyerek takip edebilirler.

f. **İletişim ve konuşma hızı:** Sınav esnasında sınav görevlileri veya ders sorumlusu tarafından yapılan yönerge okuma veya açıklamalar sırasında, işitme engelli öğrencinin yüzüne dönük durulması, normalden biraz daha yavaş ve anlaşılır şekilde konuşulması sağlanır. Bu, işitme güçlüğü çeken öğrencinin söylenenleri daha iyi anlayabilmesine yardımcı olur.

g. **Yazmada güçlük çeken öğrenciler:** Bedensel engeli nedeniyle kalem kullanarak yazı yazmakta zorlanan veya hiç yazamayan öğrencilere, sınavlarda ek süre verilir ve gerekirse sınavlarını bir bilgisayar, tablet veya benzeri elektronik cihaz kullanarak tamamlamaları sağlanır. İhtiyaç durumunda öğrencinin sözlü olarak cevaplarını dikte ettirebileceği bir yöntem de (örneğin bir görevliye söyleyip onun yazması gibi) uygulanabilir.

h. **Alternatif sınav formatları:** Öğrencinin engel türü ve düzeyine göre, yazılı sınav yerine alternatif ölçme yöntemleri kullanılabilir. Örneğin, görme engelli bir öğrenci için ağırlıklı sözlü sınav yapılması, ciddi öğrenme güçlüğü (disleksi gibi) olan bir öğrenci için sözlü-yazılı karışık sınav formatı uygulanması, işitme engelli için pratik uygulama sınavı gibi yöntemler değerlendirilebilir. Bu alternatiflerin belirlenmesinde öğrencinin görüşü de dikkate alınır ve mümkün olan en uygun yöntem seçilir.

1. **Okuyucu/İşaretleyici desteği:** Öğrencinin talebi hâlinde, görme engelli veya bedensel engeli nedeniyle yazması mümkün olmayan engelli öğrenciler için, sınavlarda

Okuyucu/İşaretleyici görevlendirilir. Okuyucu/işaretleyici, sınav sorularını öğrenciye okur ve öğrencinin verdiği cevapları kâğıda yazar; bu kişi sınavın gizliliğini ve adil yapılmasını sağlamak üzere önceden o dersin terminolojisine hâkim kişiler arasından seçilir.

j. **Braille ve sesli sınav materyali:** Görme engelli öğrencilerin talebi doğrultusunda, sınav soru kâğıdı veya kitapçığı Braille (kabartma) olarak hazırlanabilir ya da sınav soruları önceden ses dosyası formatına kaydedilerek öğrenciye sınavda dinletilebilir. Üniversitenin imkânları doğrultusunda bu tür materyallerin temini için sınavdan önce gerekli hazırlık yapılır.

k. **Büyütülmüş punto:** Kısmi görme kaybı olan veya az gören öğrenciler için sınav soru kitapçığı/kâğıdı büyük puntolu (16-18 punto veya ihtiyaç duyulan daha büyük boyutta) basılarak sağlanır. Bu öğrencilerin okuma güçlüğü çekmemesi için sınav evrakının kontrastı ve yazı tipi de okunaklı şekilde düzenlenir.

l. **Soru formatları:** İşitme engelli öğrencilerin sınavlarında, sınavın doğasına uygunsa, çoktan seçmeli test formatı tercih edilir. İşitme kaybı nedeniyle dil kullanımında zorluk olabilecek durumlarda, uzun yazılı anlatım gerektiren sorular yerine test veya eşleştirme tipi sorular kullanılabilir.

m. **Ayrı salon ve tek kişilik sınav:** Gerek duyulması hâlinde, dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu, özgül öğrenme güçlüğü (disleksi, disgrafi) veya psikososyal durumlar gibi sebeplerle sınav ortamında dikkatini toplamada zorlanan dezavantajlı öğrenciler için, sınavlar diğer öğrencilerden ayrı ve izole bir ortamda yapılır. Bu ayrı sınav salonlarının, gerektiğinde sınav görevlilerinin gözetiminde ve diğer salonlara yakın konumda olmasına dikkat edilir (öğrencinin soruları sorması veya duyuruları alabilmesi için).

n. **Ek sınav süresi:** Görme engelli, işitme engelli, yazma güçlüğü çeken veya dikkat eksikliği, hiperaktivite gibi nedenlerle standart sürede soruları cevaplamada dezavantaj yaşayan öğrencilere, engel durumuna göre normal sınav süresine ek süre verilir. Verilecek ek süre, genellikle sınav süresinin en az %25'i (sınav süresinin dörtte biri) oranındadır; özel gereksinimin niteliğine göre bu oran artırılabilir. Okuyucu/işaretleyici yardımı alan, büyük puntolu veya Braille sınav evrakı kullanan öğrenciler için de kural olarak sınav süresinin yarısı kadar ek süre uygulanır. Bu ek süreye, sınav öncesi hazırlık ve sonrasında evrak teslimi için gereken makul süreler dâhil değildir.

o. **Tıbbi ihtiyaçlar:** İhtiyaç duyulması hâlinde, engelli veya sağlık sorunu olan öğrencilerin sınavlara ilaç, tıbbi cihaz ve malzemeleriyle (örneğin diyabet öğrencileri için insülin pompası, ölçüm cihazı, atıştırmalık yiyecek-içecek; astım hastaları için inhaler; epilepsi ilacı vb.) girmelerine izin verilir. Sınav salonunda bu tür ilaçların kullanılmasına ve tıbbi cihazların çalışmasına gerekli kolaylık gösterilir.

ö. **Dinlenme ve sağlık molaları:** Ağır kronik rahatsızlığı veya psikiyatrik tedavisi olan öğrencilerin, sınav sırasında kısa süreli dinlenme veya ilacını alma ihtiyacı doğabilir. Bu durumda gözetmen nezaretinde öğrencinin sınava ara verip ilacını almasına veya uygun bir alanda dinlenmesine müsaade edilir. Verilen bu tür sağlık molaları, öğrencinin sınav süresinden sayılmaz, gereken ek süre ayrıca tanınır.

p. **Egzersiz ve pozisyon değişikliği:** Kas veya iskelet sistemi rahatsızlığı nedeniyle uzun süre hareketsiz kalması sakıncalı olan öğrencilerin (örneğin omurilik yaralanmalı öğrencilerin

belirli aralıklarla gerinme/egzersiz yapma ihtiyacı gibi) sınav esnasında kısa egzersizler yapmasına izin verilir. Bu amaçla sınav süresi gerektiğinde durdurulup yeniden başlatılabilir veya egzersiz için gereken süre eklenebilir; egzersiz amacıyla verilen süre, sınav süresinden düşülmez. Benzer şekilde, uzun süre oturma pozisyonunda kalamayan öğrencilerin tercih ettikleri pozisyonda (örn. ara vererek ayağa kalkmak, yüksek bir masada ayakta sınava devam etmek, ya da özel bir yatay düzlemde yüzüstü yatarak çözmek gibi) sınava devam etmelerine olanak tanınır.

r. Tuvalet ve kişisel ihtiyaçlar: İhtiyaç duyulması hâlinde, engelli öğrencilerin sınav esnasında gözetmen eşliğinde tuvalet veya kişisel ihtiyacını gidermek üzere kısa bir ara vermesine izin verilir. Bu amaçla öğrenciye kadın/erkek tuvaletinin bulunduğu kata yakın bir sınav salonu tahsis edilir ve bir görevli refakat eder. Bu süre de makul ölçülerde ek süre olarak tanınır.

s. Ders notlarına erken erişim ve ödev süresi: Engelli veya dezavantajlı öğrencilerin sınavlara hazırlanırken güçlük çekmemeleri için ilgili ders notları, sunumlar ve benzeri materyaller sınavdan önce erişilebilir formatta öğrenciye ulaştırılır. Özellikle görme engelli öğrenciler için ders notlarının ses kayıtları önceden hazırlanabilir; işitme engelli öğrenciler için yazılı dökümler sağlanabilir; kısmi görme engelli öğrenciler için büyük puntolu çıktı temin edilebilir. Ayrıca dezavantajlı öğrencilerin ödev ve proje teslimlerinde engel durumları nedeniyle ek süre ihtiyacı oluşabileceği göz önünde bulundurularak, bireysel talep hâlinde makul ölçüde ek süre verilir.

ş. Sınava geç kalma durumları: Engelli bir öğrenci, engeliyle ilgili beklenmedik bir durum (örneğin tekerlekli sandalye ile ulaşımındaki aksama, refakatçi gecikmesi, sağlık durumu dalgalanması vb.) nedeniyle sınava gecikirse, sınav süresinin %25'ini aşmayacak bir gecikme durumunda sınava girmesine izin verilir. Bu durumda öğrenci kalan sürede sınavını tamamlar ve mümkünse tam süre alamadığı için puanlama yapılırken bu husus dikkate alınmaz veya telafi sınavı imkânı sağlanır.

t. Soru muafiyeti veya uyarılama: Öğrencinin engel durumuna göre, bazı sınav sorularının o öğrenci için uyarlanması veya muaf tutulması gerekebilir. Örneğin, görme engelli bir öğrencinin cevaplayamayacağı bir görsele dayalı soru varsa, bu soru yerine aynı kazanımı ölçen alternatif bir soru sorulur veya soru tamamen çıkarılıp kalan sorular üzerinden puanlama yeniden ölçeklendirilir. Bu tür uyarlamalar yapılırken engelli öğrencinin öğrenme kazanımlarından ödün verilmemesine, sadece engelin getirdiği dezavantajın etkisini gidermeye yönelik olmasına dikkat edilir.

u. Öğrencinin bildirim yükümlülüğü: Dezavantajlı durumdaki öğrenciler, sınav uyarlaması ve özel gereksinim taleplerini (örn. ek süre, ayrı salon, özel cihaz kullanımı, okuyucu talebi gibi) her bir sınavdan en az 15 gün önce bir dilekçe ile kendi bölümleri/programları aracılığıyla bildirmekle yükümlüdür. Bu süre içerisinde bildirilmeyen talepler, sonradan ortaya çıkan acil durumlar haricinde, ilgili sınav için garanti edilemez. Engelli Öğrenci Birimi ve ilgili akademik birimler, öğrencilerin taleplerini takip eder ve karşılanması için koordinasyon sağlar.

(2) Sınav uyarlamalarının uygulanmasında, akademik danışmanlar ile Engelli Öğrenci Birimi koordinasyon içinde çalışır. Öğrencinin talep ettiği ve üniversite imkânları dâhilinde olan

makul düzenlemeler sağlanır. Sınav esnasında ortaya çıkabilecek beklenmedik ihtiyaçlarda sınav sorumlusu ve gözetmenler inisiyatif alarak adil ve destekleyici çözümler üretir.

(3) Ölçme ve değerlendirme sürecinde, dezavantajlı öğrencilerin dersin öğrenme hedeflerine ulaşım ulaşmadığı esas alınır; herhangi bir uyarılma, muafiyet veya ek süre uygulaması, öğrencinin bilgi ve beceri düzeyinin adil ölçülmesine engel olmayacak şekilde tasarlanır. Tüm öğrencilerin değerlendirilmesinde fırsat eşitliği ilkesi gözetilir ve akademik başarı kriterlerinden taviz verilmeksizin, engellerden kaynaklı dezavantajları giderecek düzenlemeler yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Destekleyici Hükümler

Rehberlik ve Psikososyal Destek

Madde 8 – (1) Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinde dezavantajlı öğrencilerin akademik uyumunun yanı sıra psikolojik ve sosyal uyumlarının desteklenmesi esastır. Bu kapsamda:

- a. **Psikolojik Danışmanlık:** Üniversitenin Psikolojik Danışma ve Rehberlik merkezleri, engelli ve diğer dezavantajlı öğrencilerin ihtiyaçlarına öncelik vererek düzenli danışmanlık hizmeti sunar. Özellikle mülteci öğrencilerin savaş, travma vb. yaşantılarından kaynaklanabilecek uyum sorunlarında veya işitme/görme engelli öğrencilerin karşılaştığı sosyal izolasyon risklerinde, profesyonel destek sağlanır.
- b. **Akademik Rehberlik:** Her dezavantajlı öğrenciye, tercihen “akademik danışman” rolünü de üstlenen bir öğretim elemanı rehberlik eder. Bu danışman, öğrencinin ders seçimi, akademik takvim, sınav hazırlığı gibi konularda yol gösterir; karşılaştığı sorunları ilgili birimlere iletir ve çözümü için öğrenciyi yönlendirir.
- c. **Sosyal Uyum ve Katılım:** Dezavantajlı öğrencilerin üniversite yaşamına tam katılımını sağlamak üzere oryantasyon programları, sosyal-kültürel etkinlikler ve destek grupları düzenlenir. Öğrenci toplulukları ve kulüpler, dezavantajlı öğrencilerin katılımına uygun hâle getirilir; bu öğrencilerin yeteneklerini sergileyebilecekleri, özgüven kazanmalarını sağlayacak faaliyetler (spor, sanat, kariyer günleri vb.) teşvik edilir.
- d. **Kampüs Erişilebilirliği:** Dezavantajlı öğrencilerin kampüs içindeki fiziksel mekânlara, kütüphane, yemekhane ve laboratuvar gibi olanaklara erişilebilirliği sürekli iyileştirilir. Merdiven, rampalar, asansörler, tuvaletler gibi altyapı unsurları engelli öğrencilerin kullanımına uygun şekilde düzenlenir; ilgili iyileştirmeler ilgili daire başkanlığından talep edilir.

(2) **Sağlık Hizmetleri Önceliği:** Üniversitede öğrenim gören engelli öğrencilerin, üniversiteye bağlı sağlık merkezlerinden öncelikli olarak yararlanabilmeleri için gerekli düzenlemeler yapılır. Sağlık raporu temini veya yenilenmesi gereken durumlarda öğrencilere gerekli kolaylık sağlanır. Kronik hastalığı bulunan öğrencilerin acil durumları için fakültelerde ilkyardım tedbirleri gözden geçirilir.

Akademik Personelin Eğitimi ve Farkındalığı

Madde 9 – (1) Üniversite, tüm akademik ve idari personelin dezavantajlı öğrenci grupları

konusunda bilinçli ve duyarlı olması için gerekli eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerini yürütür. Bu kapsamda:

a. **Hizmet İçi Eğitim:** Öğretim elemanlarına, engelli öğrenciler ve diğer dezavantajlı gruplarla ilgili olarak erişilebilir öğretim yöntemleri, materyal uyarlama, sınav uyarlama teknikleri gibi konularda hizmet içi eğitimler düzenlenir. Bu eğitimler, Engelli Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimi işbirliği ile yapılır ve yeni atanan akademik personele oryantasyon sürecinde verilir.

b. **Bilgi Dokümanları:** Dezavantajlı öğrencilere yönelik doğru yaklaşım ve iletişim konusunda kılavuz dokümanlar hazırlanarak tüm öğretim üyelerine ve görevlilere dağıtılır. Örneğin, işitme engelli bir öğrenciyle iletişim kurma rehberi, otizm spektrumunda olan öğrencilere yaklaşım bilgileri gibi dokümanlar geliştirilir.

c. **Farkındalık Etkinlikleri:** Üniversite genelinde, her yıl Engelsiz Üniversite temalı seminer, konferans, panel gibi farkındalık etkinlikleri düzenlenir. Bu etkinliklere akademik/idari personelin ve öğrencilerin katılımı teşvik edilir. Amaç, kampüs içinde kapsayıcı bir kültürün yerleşmesini sağlamak ve önyargıları azaltmaktır.

(2) **Koordinasyon ve Takip:** Engelli Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimi, akademik birimlerle eşgüdüm hâlinde, dezavantajlı öğrencilerle ilgili uygulamaların standartlara uygunluğunu ve personelin bu Yönergede belirtilen esaslara uyumunu takip eder. Gerektiğinde ilgili birimlere hatırlatmalar ve iyileştirme önerileri sunar. Üniversitenin kalite güvence sistemi kapsamında, dezavantajlı öğrencilere sunulan hizmetler periyodik olarak değerlendirilir.

İtiraz ve Şikâyet Mekanizmaları

Madde 10 – (1) Dezavantajlı öğrenciler, eğitim-öğretim veya sınav uygulamalarında bu Yönerge hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili karşılaştıkları sorunlar veya eksikler hakkında itiraz ve şikâyetle bulunma hakkına sahiptir. Öğrencilerin bu kapsamdaki başvuruları aşağıdaki şekilde ele alınır:

a. **Akademik Birimlere Başvuru:** Öğrenci, öncelikle bağlı bulunduğu fakülte/enstitü/yüksekokul/meslek yüksekokulu yönetimine yazılı olarak başvurarak sınav uygulamaları, not değerlendirmesi veya ders sırasında yaşadığı bir soruna ilişkin itirazını iletebilir. İlgili birim yöneticileri (bölüm başkanı, dekanlık vb.), dilekçeyi en kısa sürede inceleyip gerekli gördüğü düzeltici adımları atar veya konuyu bölüm/program kurulunda değerlendirmeye alır. Örneğin, sınavda talep ettiği hâlde kendisine tanınmayan bir hak söz konusuysa, telafi için uygun çözüm (mazeret sınavı, not düzenlemesi vb.) üretilebilir.

b. **Engelli Öğrenci Birimine Başvuru:** Öğrenci, isterse aynı zamanda Üniversitenin Engelli Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimine de durumunu aktarabilir. Bu birim, gelen şikâyet ve önerileri kayıt altına alır, ilgili birimlerle koordinasyon kurarak çözüme kavuşturulması için girişimde bulunur. Birim, sorunun yapısına göre öğrenciyi Psikolojik Danışma ve Rehberlik servisine, ilgili fakültenin yönetimine veya Üniversite yönetimine yönlendirebilir; sürecin takipçisi olur.

c. **Üst Kurullara İtiraz:** Öğrenci, fakülte/enstitü/yüksek okul/meslek yüksekokulu yönetimi düzeyindeki çözümden memnun kalmazsa veya sorun yapısal bir düzenleme gerektiriyorsa, Üniversite Senatosu veya Yönetim Kurulu'na başvurulmak üzere Rektörlüğe dilekçe ile

müracaat edebilir. Yükseköğretim mevzuatına göre, sınav sonuçlarına maddi hata itirazları için ilânı takip eden belirli süreler öngörülmüş olup bu süreler dezavantajlı öğrenciler için de aynen geçerlidir. Ancak öğrencinin engel durumundan dolayı itiraz başvurusunda gecikme yaşanmışsa, makul mazeret değerlendirmeye alınabilir. Senato, gerekli gördüğü durumlarda dosyayı ilgili eğitim komisyonuna sevk eder veya bireysel karar alır.

(2) Çözüm Süreci ve Geri Bildirim: Yapılan itiraz ve şikâyet başvuruları titizlikle incelenir; öğrencinin mağduriyet yaşamaması için hızlı bir şekilde çözüm üretilmesi esastır. İlgili tüm birimler, başvuru konusuyla ilgili karar ve aksiyonları öğrencinin kendisine yazılı olarak bildirir. Engelli Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimi, çözüme kavuşan veya sistematik iyileştirme gerektiren konuları yıllık raporunda değerlendirir ve gerekli gördüğünde Senato'ya öneriler sunar.

(3) Hakların Saklı Tutulması: Bu Yönerge kapsamında yapılan itiraz ve talepler, öğrencinin mevzuatla tanınan diğer yasal haklarını (örneğin Yükseköğretim Kurulu'na başvuru, ombudsmanlık mekanizmaları veya yargı yoluna gitme hakları) kullanmasına engel teşkil etmez. Öğrenciler, üniversite içi yollar tükendiğinde dış denetim ve hukuki çözüm mercilerine başvurabilirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 11 – (1) Bu Yönerge'de hüküm bulunmayan durumlarda, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinin ilgili yönetmelik, yönerge ve Senato kararları ile Yükseköğretim Kurulu düzenlemeleri uygulanır. Özellikle eğitim-öğretim ve sınavlara ilişkin OKÜ Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği, Yükseköğretim mevzuatı ve Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Sınav Uygulama Yönergesi'nin genel hükümleri saklıdır.

Yürürlükten Kaldırma

Madde 12 – (1) Bu Yönergenin Senatoca kabulüyle birlikte, daha önce yürürlükte olan Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Engelli Öğrencilere Yönelik Eğitim-Öğretim ve Sınav Uygulamaları Yönergesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 13 – (1) Bu Yönerge hükümleri, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer. Yönergenin uygulanmasından sorumlu akademik ve idari birimler, yürürlüğe giriş tarihinden itibaren en geç bir (1) ay içinde yönergeye uyum için gerekli tedbirleri alır.

Yürütme

Madde 14 – (1) Bu Yönerge hükümleri Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.